

Nr 667

Av herrar Wiklund och Rimmerfors, om beaktande av de arbetsetiska frågorna i kursverksamhet för statliga befattningshavare.

I de likalydande motionerna I: 635 och II: 786 vid 1963 års riksdag hemställdes att riksdagen skulle göra ett uttalande om att orienterande undervisning i praktisk mentalhygien och yrkesetik skall ingå i undervisningen vid socialinstituten.

Riksdagen delade motionärernas uppfattning om värdet av en dylik undervisning. Efter att sålunda i sak ha ställt sig positiv till motionerna hänvisade riksdagen dock till att ifrågakvarande spörsmål torde ankomma på samarbetsnämnden för socialinstituten att pröva (statsutskottets utlåtande nr 110 år 1963). Enligt inhämtad uppgift kommer statsutskottets och riksdagens ställningstagande att beaktas i nämndens kursplanarbete.

Emellertid finns enligt gjorda erfarenheter vid enskilda företag av kurser, vari bl. a. arbetsetik ingått såsom ämne, stort behov av och intresse för en viss orienterande undervisning rörande arbetsetiska frågeställningar bland befattningshavare i allmänhet, särskilt bland arbetsledande personal av skilda kategorier, även om detta framträder tydligast bland de speciellt människovårdande yrkenas utövare. En arbetsledare är ju till dels även personalvårdare och kan därför också betraktas som människovårdare. En hög arbetsetik med utvecklat samarbete i arbetsprocessernas skilda delar inom ett företag främjar effektivitet och trivsel samt minskar arbetskostnaderna. Detta gäller självfallet även statliga myndigheter och arbetsställen. En betydande och glädjande demokratisering har visserligen skett bland personalen även inom statsförvaltningen. En subordination måste likväl upprätthållas i arbetsrutiner o. d. och i fråga om beslutsbehörighet med därmed följande risk för motsättningar av olika slag.

I befattningshavarens allmänna inställning till överordnade, underordnade och jämställda är de personliga värderingarna avgörande. Värdet av de arbetsetiska aspekterna framträder därmed med all tydlighet. Den vuxna människan kan genom lämplig utbildningspåverkan mogna i följande, ytterst betydelsefulla avseenden och så bli bättre skickad att i det goda samarbetets tecken utöva en befattning. Förmågan att skapa gruppmedvetande och gruppkänsla (särskilt viktigt för arbetsledare) kan sålunda stimuleras fram genom orientering om vad som konstituerar en sådan förmåga. Detsamma gäller förmågan att uppleva sig själv som en del i en

helhet, förmågan att samarbeta med överordnade, underordnade och jämställda samt med andra företag, institutioner och myndigheter, skyldigheten för arbetsledare och den härför önskvärda förmågan att på ett lämpligt sätt och i tid informera anställd personal om kritik beträffande duglighet eller minskade möjligheter till befördran liksom förmågan att utveckla underställd personal genom att tillvarataga talanger hos den enskilde befattningshavaren. Man kan också nämna självkritik och saklig inställning till den egna karriären (att kunna se sin egen begränsning och samtidigt vara inriktad på att för det helas bästa utveckla sina personliga möjligheter i arbetet), sättet att lösa konflikter i relationerna mellan befattningshavare och hur ansvar för arbetets effektivaste bedrivande kan skapas och stimuleras hos medarbetare och andra etc. De erfarenheter man gjort inom den privata sektorn av arbetsmarknaden av en viss orienterande undervisning för olika personalkategorier, främst i någon arbetsledande ställning, rörande frågor av arbetsetisk karaktär är så gynnsamma, att något motsvarande synes böra prövas av personalutbildningsberedningen mera regelrätt antingen genom kortare speciella kurser eller genom att dylik undervisning blir ett av inslagen i kursverksamheten genom beredningens försorg, särskilt vad gäller arbetsledande personal. Då beredningen numera ägnat uppmärksamhet även åt sistnämnda personalkategori på högre nivå bör särskilt betonas att arbetsetisk orientering är önskvärd för *alla* personalgrupper. Det förtjänar i sammanhanget erinras om de gynnsamma erfarenheter man noterat av en av personalen själv initierad etikundervisning inom polisen på konstapelsnivå.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anholder att personalutbildningsberedningen får i uppdrag att på lämpligt sätt i sin kursverksamhet för statliga befattningshavare ägna uppmärksamhet åt de arbetsetiska frågorna.

Stockholm den 26 januari 1964

Daniel Wiklund

Einar Rimmerfors

Nr 668

Av herrar **Antonsson** och **Jönsson** i Ingemarsgården, om *skattelättnader för bostadssparande*.

(Lika lydande med motion nr 552 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1964

Johannes Antonsson

Elias Jönsson

i Ingemarsgården